

Lubasz_2
Karta wywiadu etnograficznego

Metryczka miejscowości		
Powiat	Czarnkowsko-Trzcianecki	
Gmina	Lubasz	LU
Miejscowość	Lubasz	LU_LU

Metryczka wywiadu			
Data realizacji	22.11.2012	Miejsce wykonania	Lubasz
Czas trwania	A: 01:16:56 B: 00:02:21 C: 00:02:19	Forma i wielkość	Pliki audio. A: 24,6 MB B: 770 KB C: 761 KB
Przeprowadzający	Brak informacji	Komentarz	Wywiad dotyczy jedynie zespołu ludowego Lubaszanki.

Metryczka informatorów				
Kod	Płeć (K/M)	Wiek	Funkcja społeczna	Komentarz
LU_LU_008	K	Brak informacji	Kierowniczka zespołu, członkini zespołu od 20 lat, nauczycielka.	

Informacje etnograficzne		
<i>Tematyka</i>	<i>Pozyskane informacje (ew. cytaty)</i>	
I. Toponomastyka i etnonimy		
Nazwy miejscowości (historyczne; zwyczajowe)	Brak informacji.	
Nazwy lokalne (przysiółków, części wsi, pól, łąk, pojedynczych gospodarstwa)	Brak informacji.	
Nazwy topograficzne (cieków wodnych, stawów, wzniesień, obszarów leśnych, toń wodnych, uroczysk)	Brak informacji.	
Nazwy pojedynczych obiektów przyrody żywej i nieożywionej (pojedynczych drzew i głązów narzutowych)	Brak informacji.	
Endonimy (nazwy własne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.	
Egzonimy (nazwy zewnętrzne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.	
II. Folklor dawny i inne zjawiska kulturowe		
Podania (opowieści) o wydarzeniach lokalnych	Brak informacji.	
Tradycyjne obrzędy (także te związane z tradycjami religijnymi) doroczne		
1	św. Andrzeja (Andrzejki)/św. Katarzyny (Katarzynki)	Brak informacji.
2	św. Marcina/11 listopada	Brak informacji.

3	Adwent	Brak informacji.
4	św. Mikołaja (Mikołajki)	Brak informacji.
5	Wigilia	Brak informacji.
6	Pierwsze i Drugie Święto Bożego Narodzenia	Brak informacji.
7	Sylwester/Nowy Rok	Brak informacji.
8	Trzech Króli	Brak informacji.
9	Kolędnicy	Brak informacji.
10	MB Gromnicznej	Brak informacji.
11	Karnawał, tłusty czwartek, koniec karnawału	Brak informacji.
12	Topienie Marzanny	Brak informacji.
13	Środa Popielcowa	Brak informacji.
14	Śródpoście	Brak informacji.
15	Niedziela Palmowa	Brak informacji.
16	Triduum Paschalne	Brak informacji.
17	Wielkanoc (święcenie koszyczka)/Niedzie la Wielkanocna	Brak informacji.
18	Poniedziałek Wielkanocny	Brak informacji.
19	Zielone Świątki	Brak informacji.
20	Boże Ciało	Brak informacji.
21	św. Jana	Brak informacji.
22	MB Zielnej	Brak informacji.
23	MB Siewnej	Brak informacji.

24	Dzień Wszystkich Świętych/Dzień Zaduszny	Brak informacji.
25	Inne tradycyjne wydarzenia doroczne (cykliczne) istotne dla informatora	Brak informacji.
Tradycyjne obrzędy rodzinne i okolicznościowe		
1	Narodziny i chrzest	Brak informacji.
2	Ślub i wesele	Brak informacji.
3	Śmierć i pogrzeb	Brak informacji.
4	Inne zjawiska	Brak informacji.
Zespoły i tradycje folklorystyczne, śpiewacze, muzyczne, w tym: przeglądy i festiwale oraz twórcy słowa,		<p>ZESPÓŁ ŚPIEWACZY LUBASZANKI</p> <p><u>Data powstania:</u> 1976 rok</p> <p><u>Kierownictwo:</u></p> <p>1976 – 1986 – pan Magdziarz, nauczyciel muzyki w Lubaszku</p> <p>1986 – 2008 – pani Janina Foltynowa</p> <p>2008 – 2010 – pani Urszula Wichor</p> <p>Od 2010 – pani Małgorzata Hogiel</p> <p>LU_LU_008: „My powstałaliśmy w 1976 roku. To było najpierw z Koła Gospodyń Wiejskich. To były i śpiewy takie tam i pokazy żywieniowe i robótki ręczne. I ówczesnej przewodniczącej Koła Gospodyń zamarzyło się założyć zespół. Pierwszym instruktorem został nauczyciel muzyki ze szkoły podstawowej, ojciec naszego obecnego dyrektora pana Magdziarza i on jako pierwszy prowadził zespół i był to chór przez 10 lat, a po jego śmierci właśnie objęła zespół pani Foltynowa. No i właśnie z jej upodobań, bo ona się ludowizną zajmowała od dziecka, właśnie pokoleniowo tam i zespół przekształcił się w zespół ludowy. Po jej śmierci jedna pani nas tak trochę prowadziła. (...) Zespół nasz podzielił się właściwie, panie odeszły jak przyszła instruktorka po pani Foltynowej i tak jakoś zazgrzytało pomiędzy nami i tamta instruktorka odeszła. My mamy dwie dziewczyny ze starego składu, które są od samego początku. (...) Nie jesteśmy kształconymi muzykami, jesteśmy gospodyniami. Tak się wywodzi z Koła Gospodyń</p>

zespół. Już po tej rekonstrukcji naszej *image* zespołu trochę się zmienił. Jeśli chodzi o sam śpiew to śpiewamy białym głosem, jest to śpiew jednogłosowy, akurat w tym bloku biesiadnym, gdzie niektóre piosenki wymagają dwugłosówki to to robimy, ale tak ludowe piosenki, te ludowe śpiewanie to polega na tym, że każdy śpiewał jak umiał. Tak to można określić.”

STROJE

LU_LU_008: „Te stroje to są takie typowe z regionu szamotulskiego. No ale my już mamy taki trochę strój kombinowany, pieniędzy gmina nie ma, także praktycznie, bo niestety się przytyje. Ważne są korale, takie trzyczędowe dłuższe korale, nie mogą być krótkie, ale też jest problem, żeby takie kupić. Kryzy – nieodzowny element stroju i dwurzędowe zapięcie, musiały być te guziki dwurzędowe, to podstawa. Fartuchy też były własnej roboty najczęściej *richelieu* albo haftowane albo taki kwiatusek delikatny no i koronką wykańczany. Spódnice każda ma inny kolor, ale gładki i są mocno marszczone. Spódnice my mamy okrojone, powinna mieć 4 metry w obwodzie i jest ona ściągana, my już mamy tam powiedzmy po 2 czy 3 metry, o ileś okrojone. Halki powinny być trzy. Krótka, do kolan i dłuższa. To jest właśnie odświętny strój ludowy. Czarne buty, czarne rajstopy.”

(Pani Y): „Panienki nosiły półbuty, a te panie stateczne to nosiły kozaki, sznurowane na dodatek.”

LU_LU_008: „To są stroje mężatek. Bo stroje dziewcząt są niebieskie fartuchy, białe spódnice z płótna, biała bluzka i czepki. Czepki jeżeli jest panienka, nie mężatka to ma gładki biały, a tutaj dookoła mamy wykończone wzorem.”

[członkinie zespołu wymyślają również stroje na potrzeby różnorodnego programu, w zależności od potrzeb: stroje cygańskie, stroje *a' la* lata 30., garsonki służbowe]

LU_LU_008: „Oblegamy *Pewex'y* i przynosimy i kombinujemy. Jedna kupi, druga poprawi. Tak trochę we własnym zakresie.”

REPERTUAR

LU_LU_008: „Ludowy jest podstawowy, w tym obrzędowy: świętojankowy, jasełka kiedyś miałyśmy, ale robimy spotkania opłatkowe teraz. Oprócz tego mamy cygański, biesiadny, z lat 30-tych i żołnierski. [teksty] Jeśli chodzi o ludowe to większość mamy od pani Foltynowej. Biesiadne to jest wiadomo i mamy dwie osoby piszące. Emilka pisze i Baśka

pisze.”

MUZYKA

(Pani X): „Tak trochę dyrektor Domu Kultury był naszym muzykiem [Andrzej Kopczyński], ale został dyrektorem więc nas opuścił. Musieliśmy sobie nowego muzyka znaleźć. [instrumenty] Akordeon. Akordeonista pan Zbyszek.”

SKŁAD ZESPOŁU

[obecnie jest w zespole 10 osób – z czego 6 pań pochodzi z Czarnkowa]

Pani Basia, pani Maria, pani Ewa, pani Lucyna, pani Emilia, pani Renata, pani Grażyna, pani Małgorzata, pani Bożena, pani Czesława.

LU_LU_008: „Zespół zawsze był żeński. Kiedyś było więcej i był taki zespół pokoleniowy, bo i tak swoje dzieci włączyły. I *Dzieci Lubasza* zespół taki mieliśmy przez pewien czas, no ale zabrakło instruktora to i zespół... Ja prowadzę zespół 2 lata i od tych dwóch lat mamy nowy narybek. ”

WYSTĘPY (Zespół bardzo dużo jeździ. Występował np.: W Poznaniu w Automobilklubie na Ławicy, w Dusznikach, w Gorzycy. Był we Francji, w Niemczech, na Białorusi.)

HUMORESKI (napisane przez panią Basię z zespołu o pozostałych paniach. Napisane z okazji imprezy, która odbyła się 17 grudnia 2012 roku i była wspomnieniem wszystkich Lubaszanek)

„O Zbyszku”: *Akordeonista, akompaniator jest szczęśliwy i dumny że gra. Słuch ma bardzo dobry, wystarczy tonacja, melodia płynie. Zbiera zdjęcia z występów, żeby kiedyś wnukom pokazać.*

„O Emilii”: *Teksty pisze nawet kolanie i zaraz jest ich śpiewanie.*

„O Andrzej” (byłym akordeoniście zespołu, obecnie dyr. GOK): *Akompaniator, kompozytor. Nie dość, że gra jak z nut, to jeszcze sprośne dowcipy opowiada. Sam pośród dam ma czasem przegwizdane, ale limit cudów się jeszcze nie wyczerpał.*

„O Basi”: *Wesoła, dużo gada, musi wszystko wiedzieć, niecierpliwa. Kronikarz, sprawozdawca, kontaktowa i tolerancyjna. I na gwałt chłopca szuka do mycia samochodu.*

„O Bożenie”: *Bożena solistka, pięknie śpiewa, gra na byle czym*

	<p>nawet na butelkach. Kapelusze ciągle zmienia, zawsze zadowolona, zawsze chętna do pomocy i za kierowcę chętnie robi.</p> <p>„O Czesi”: <i>Czesia góralka, gwarą gada, często się wkurza i obraża, potem dlatego przeprosza. Mówi prosto z mostu bez owijania w bawełnę. Ekspertka od elegancji.</i></p> <p>„O Grażynie”: <i>Młoda, skromna, śmieje się nie wiadomo z czego, a to wszystkim humor poprawia. Za kelnerkę często bywa.</i></p> <p>„O Lucynie”: <i>Dobrze śpiewa, tak że fałszywą nutę wychwyci, nie jest ciekawska, ale lubi wiedzieć. Wyznaje zasadę, że trzeba się cenić i dbać o swój image.</i></p> <p>„O Małgosi”: <i>Małgosia organizatorka, dekoratorka, plastyczka, recytatorka, teksty poprawia. Czasem się spóźnia, ale nigdy bez powodu. Bo nie ma tego złego co by na dobre nie wyszło.</i></p> <p>„O Ewie”: <i>Spokojna, wszystko wie i wszystkich zna, obowiązkowa. Życie jest zbyt krótkie, aby ważne sprawy odkładać na później, zawsze zauważy jak dzieje się coś niewłaściwego. Ostatnio ujawniła się jako krawcowa.</i></p> <p>„O Marii”: <i>Ciągle śpiewa, nawet na przerwach i to na stojąco, rytm wystukując placami o stół. Smakowite rolady robi i inne placki też. Bo życie jest po to, żeby żyć, a kultura... [niedokończone]</i></p> <p>„O Renacie”: <i>Dlatego, że niewielkiego wzrostu to wszędzie wejdzie. Bezpośrednia i uczynna, bo odważnym szczęście sprzyja, a dla chleba nie trzeba (?) tylko głowy.</i></p>
<p>Tradycje kulinarne, w tym: produkt regionalny i lokalny, potrawy świąteczne, przepisy</p>	<p>Brak informacji.</p>
<p>III. Tradycje rękodzielnicze</p>	
<p>Tradycje wytwórczości rękodzielniczej, sztuki ludowej oraz artystów nieprofesjonalnych</p>	<p>Brak informacji.</p>

IV. Przejawy religijności tradycyjnej

1	Kapliczki i krzyże w miejscowości (okoliczności powstania, rok fundacji, fundatorzy)	Brak informacji.
2	Miejsca cudowne (święte drzewa, gaje, źródelka)	Brak informacji.
3	Święte figury, obrazy, rzeźby	Brak informacji.
4	Miejsca kultu religijnego	Brak informacji.
5	Lokalne tradycje pielgrzymowania	Brak informacji.
6	Lokalne odpusty	Brak informacji.

V. Lokalne uroczystości i obchody świeckie

1	Dożynki	Brak informacji.
2	Dni gminy/wsi	Brak informacji.
3	Lokalne festyny	Brak informacji.
4	Inne (np. organizowane przez szkoły, KGW, Domy Ludowe, Ośrodki Kultury)	Brak informacji.